

Høgskolen i Telemark

EKSAMEN

6016 Offentlig økonomi

03.12.2014

Tid:	9-13 (4 timer)
Målform:	Bokmål
Sidetall:	3 (inkludert denne forsiden)
Hjelpemiddel:	Kalkulator utdelt på eksamen
Merknader:	Alle oppgaver skal besvares
Vedlegg:	Ingen

Eksamensresultata blir offentliggjort på Studentweb.

Oppgave 1 (teller 1/3)

a) Definer og forklar følgende begreper:

- offentlig økonomi
- Pareto-forbedring
- sosial velferdsfunksjon
- skatteoverveltning (skatteinsidens)

b) Diskuter hva slags markedssvikt som eventuelt er forbundet med hvert av følgende eksempler:

- nasjonalt forsvar
- tobakksrøyking
- helsetjenester
- bedriftsintern opplæring

c) Diskuter hvorvidt hvert av følgende eksempler er å regne som en målsetting eller et virkemiddel, eventuelt begge deler eller ingen av delene, i allokeringspolitisk sammenheng:

- effektivitet i konsumet
- CO₂-kvoter
- finanspolitikk
- omfordeling av formue

Oppgave 2 (teller 1/3)

a) Hva kjennetegner et godt skattesystem? Gi to eksempler på at det er vanskelig å oppnå alle kjennetegn samtidig (målkonflikter).

b) Nevn ulike måter arbeidskraft blir beskattet på i Norge i dag. Forklar og illustrer virkninger av en lønsskatt. Diskuter spesielt virkningen på arbeidstilbudet.

c) Anta at etterspørselen etter barnehageplasser er gitt ved $X_E = 100.000 - P$, der P er prisen per barnehageplass (per år). Tilbudet av barnehageplasser er gitt ved $X_T = 2P - 20.000$. Bestem henholdsvis markedslikevekt og virkninger av en maksimalpris på 30.000. Bestem også hvor mye det er nødvendig å subsidiere hver barnehageplass for at alle som ønsker plass når maksimalprisen er 30.000, skal få et tilbud om plass.

d) Angi og diskuter – ut fra dine kunnskaper i offentlig økonomi – ulike grunner for å subsidiere barnehageplasser. Kan eventuelle gunstige virkninger på arbeidstilbudet være et argument i denne sammenheng?

Oppgave 3 (teller 1/3)

I forbindelse med en eventuell etablering av et stort nasjonalt museum har det gjennom lengre tid vært mye diskusjon og stor politisk turbulens. Diskusjonen(e) har dreid seg både om hvorvidt museet bør etableres eller ikke og om *hvor* museet bør bli lokalisert. (Tenk for eksempel på spørsmålet om nytt Munch-museum i Oslo.) Gitt at museet skal bygges, står valget mellom tre alternative steder å lokalisere det: A, B eller C.

- a) Hva er det såkalte avstemningsparadokset? Hvordan kan dette være relevant i spørsmålet om valg av lokalisering? Hvorfor kan dette skape politisk turbulens?

Det koster 5000 mill. NOK å bygge museet. Når museet er på plass, er de årlige kostnadene, målt i antall mill. NOK, anslått til $K(X) = 100 + 0,0001 \cdot X$, der X er det årlige besøkstallet. Dette kostnadsanslaget inkluderer årlige vedlikeholdskostnader, men ikke kostnader forbundet med å bygge/etablere museet. Publikums etterspørsel etter museets utstillinger og andre tilbud er anslått til $X = 1.000.000 - 1000P$, der P er prisen publikum betaler per besøk.

- b) Bestem den prisen som bidrar til størst mulig bedriftsøkonomisk overskudd (minst mulig tap) for museet. Bestem også den prisen som gir samfunnsøkonomisk optimum. Nevn også andre løsninger med hensyn til prissetting.
- c) Anta at det tar ett år å bygge museet, at kalkulasjonsrenta er 4 % og at museets levetid er 100 år. Avgjør om etablering av museet er lønnsomt, fra henholdsvis et bedriftsøkonomisk og et samfunnsøkonomisk synspunkt.

Hint til oppgaven:

$$\sum_{t=1}^{100} \frac{1}{1,04^t} = \frac{1 - \frac{1}{1,04^{100}}}{0,04} \approx 24,5, \text{ der } t \text{ er antall år etter byggeåret.}$$